

Erityisavustukset kuntien ja sopimuspalokuntien rakennushankkeisiin vuodelle 2025

Taustaa rakennushankehausta

Palosuojelurahastolain (306/2003) 14 §:n mukaan Palosuojelurahastosta voidaan myöntää lain tarkoituksen toteuttamiseksi rahaston varojen ja vuosittaisen käyttösuunnitelman puitteissa yleisavustusta ja erityisavustuksia pelastusalan järjestöille ja muille vastaaville yhteisöille sekä erityisavustuksia kunnille, hyvinvointialueille ja sopimuspalokunnille. (8.7.2022/617).

Erityisavustukset seuraavana vuonna aloitettaviin kuntien sekä hintarajan ylittäviin (vähintään 20 000 euroa) sopimuspalokuntien rakennushankkeisiin haetaan vuosittain määräaikana rakennushankehaun kautta.

Palosuojelurahaston hallitus julisti 28.10.2024 pidetyssä kokouksessa rakennushankkeisiin ja harjoitusalueisiin kohdistuvan erityisavustushaun avattavaksi 18.11.2024. Rakennushankehaku toteutettiin ensimmäistä kertaa Haeavustuksia.fi-palvelussa, jossa rakennushankkeiden hakuilmoitus 2025 julkaistiin 15.11.2025. Palosuojelurahaston hallitus on tiedottanut asiasta hyvinvointialueita, aluehallintovirastoja ja Ahvenanmaan maakunnan hallitusta 13.11.2024 ja 21.11.2025 lähetetyillä tiedotteilla.

Rakennushankkeiden hakuilmoituksen 2025 (15.11.2024) mukaisesti sopimuspalokunnille voidaan myöntää rakennushankeavustuksia uusien paloasemien rakentamiseen, kiinteistön hankintaan (kiinteän omaisuuden, rakennuksen tai rakennuksessa olevan huoneiston hankintaan) sekä vanhojen paloasemien merkittävään peruskorjaukseen tai laajentamiseen. Kunnille voidaan myöntää erityisavustusta nykyisten paloasemien tai harjoitusalueiden merkittävään peruskorjaukseen. Myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä kustannuksista ja enintään 220 000 euroa.

Avustusta ei voida myöntää kiinteistösaakeyhtiöille (ei myöskään kunnan kokonaan tai osittain omistamalle kiinteistösaakeyhtiölle). Avustusta ei myönnetä leasingrahoituksen kattamiseen, joten avustettavissa hankkeissa ei voi käyttää leasingrahoitusta rahoitusmuotona.

Avustusta voidaan myöntää vain pelastustoimen käytössä oleviin tiloihin. Avustusta ei myönnetä väestönsuojelu-, ensihoito- ja ensivastetoimintaan tai öljyntorjuntatiloihin. Avustusta ei myönnetä myöskään maanhankintaan, pintakorjauksiin, ovien ja ikkunoiden uusimiseen, muihin vuosikorjauksen luonteisiin toimenpiteisiin, irtaimiston hankintaan, juokseviin kuluihin, muihin kuin rakentamiskustannuksiin eikä muihin kuin hankkeeseen suoraan tai rakentamisesta välittömästi aiheutuneisiin kustannuksiin. Lisäksi sopimuspalokuntien hankkeissa avustusta ei myönnetä paloaseman juhlasalin tai vastaavan tilan rakennuskustannuksiin.

Kiinteistön luovutuksen yhteydessä, jos avustuspäätöksen jälkeinen luovutus ei johdu sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 68 §:ssä tarkoitetulla tavalla uudistuksen toimeenpanosta, voi kyseeseen tulla valtionavustuslain 22 §:n 1 momentin 4 kohdan mukainen avustuksen takaisinperintä. Päätöksen asiassa tekee Palosuojelurahasto.

Valtionavustuslain 26 §:n mukaan Palosuojelurahasto voi päättää, että osa palautettavasta tai takaisin perittävästä määrästä, sille laskettavasta korosta tai viivästyskorosta jätetään perimättä, jos täysimääräinen palauttaminen tai takaisinperintä on kohtuuton valtionavustuksen saajan taloudelliseen asemaan ja olosuhteisiin tai valtionavustuksella hankitun omaisuuden laatuun nähden taikka palauttamisen tai takaisinperinnän perusteena olevaan menettelyyn tai olosuhteiden muutokseen nähden. E erityisen painavasta syystä palautettava tai takaisin perittävä määrä, sille laskettava korko tai viivästyskorko voidaan jättää kokonaan perimättä. Tällaisissa omaisuuden luovutustapauksissa takaisinperimättä jättämistä koskevassa päätöksessä on yleensä velvoitettu, että avustuspäätöksen ehdot siirtyvät omaisuuden luovutuksensaajan vastuulle.

Avustuksen saajan tulee ilmoittaa viipymättä Palosuojelurahaston hallitukselle avustuksen käyttötarkoituksen toteutumiseen vaikuttavasta muutoksesta tai muusta avustuksen käyttöön vaikuttavasta muutoksesta.

Saapuneet hakemukset

Rakennushankehakemukset tuli toimittaa Palosuojelurahastoon Haeavustuksia.fi-palvelussa 24.1.2025 klo 15.30 mennessä. Palosuojelurahastoon toimitettiin määräaikaan mennessä 12 rakennushankehakemusta. Palosuojelurahastoon toimitettiin määräajan jälkeen yksi kunnan rakennushankehakemus, jota ei otettu käsiteltäväksi, sillä hakemuksen jättöajan määräaika oli päättynyt. Lisäksi eräs Haeavustuksia.fi-palvelussa valmisteltu kunnan rakennushankehakemus jäi saapumatta järjestelmään, koska hakija ei ollut täydentänyt lomakkeelle kaikkia lähettämisen edellyttämiä tietoja ajoissa.

Rakennushankehakemukset toimitettiin 5.2.2025 lausuttaviksi aluehallintovirastoihin. Aluehallintoviraston tuli lausunnoissaan asettaa hakemukset perusteltuun kiireellisyysjärjestykseen ja toimittaa lausunto Palosuojelurahastolle viimeistään 24.2.2025. Kaikki aluehallintovirastot toimittivat lausunnot määräajassa.

Saapuneet hakemukset jakautuivat seuraavasti (suluissa 2024 hankkeiden lukumäärät):

<u>Aluehallintovirasto</u>	<u>Saapuneet hakemukset</u>	
	2025	(2024)
Etelä-Suomi	4	(5)
Lounais-Suomi	5	(5)
Länsi- ja Sisä-Suomi	1	(4)

Itä-Suomi	1	(2)
Pohjois-Suomi	0	(0)
Lappi	0	(0)
Ahvenanmaan maakuntahallitus	1	(1)
Yhteensä	12	(17)

Rakennushankehakemusten määrä on laskenut viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuoteen 2013 saakka hakemuksia saapui rahastoon vuosittain yli 30. Vuodesta 2014 lähtien saapuneiden rakennushankehakemusten määrä on vaihdellut 20 saapuneen hakemuksen molemmin puolin. Selkeämpää laskua hakemusten määrässä on ollut vuodesta 2023, josta lähtien kunnille ei ole enää myönnetty rakennushankeavustuksia uusien paloasemien rakentamiseen tai paloasemien laajentamiseen. Vuonna 2023 päätöksiä tehtiin 12 kappaletta, vuonna 2024 päätösmäärä nousi 17 kappaleeseen ja vuonna 2025 hakemusmäärä palautui vuoden 2023 tasolle.

Myönteisten rakennushankeavustusten jakautuminen vuonna 2025 aluehallintovirastoittain (vieressä vastaavat vuoden 2024 tiedot):

Alue	Vuosi 2025 pätös/haettu, kpl	Vuosi 2024 pätös/haettu, kpl
Etelä-Suomi	4 / 4	5 / 5
Lounais-Suomi	5 / 5	4 / 5
Länsi- ja Sisä-Suomi	1 / 1	3 / 4

Itä-Suomi	1 / 1	2 / 2
Pohjois-Suomi	0 / 0	0 / 0
Lappi	0 / 0	0 / 0
Ahvenanmaa	1 / 1	1 / 1
	—	—
	12/12	15/17

Päätös

Myönteinen rakennushankepäätös hyväksytään 12 hankkeeseen eli 100 %:in hakemuksista (vuonna 2024: 88 %). Myönteisistä rakennushankepäätöksistä 3 kpl tehdään kuntien hankkeisiin ja 9 kpl sopimuspalokuntien hankkeisiin.

Myönnettävä avustus vuonna 2025 kaikkien alueiden rakennushankkeisiin on yhteensä 1 259 276 euroa (vuonna 2024: 2 302 679 euroa). Kunnille myönnettävä osuus avustussummasta on 52 % (660 000 euroa) ja sopimuspalokunnille myönnettävä osuus 48 % (599 276 euroa).

Hallituksen 9.12.2024 hyväksymän käyttösuunnitelman mukaan vuonna 2025 voidaan rakennushankkeisiin myöntää 1 800 000 euroa. **Rakennushankkeiden käyttösuunnitelma alittuu myönnettävien rakennusavustusten osalta 540 724 eurolla.**

Palosuojelurahaston hallituksen kokouksessa 7/2024 (9.12.2024) hyväksytyn Palosuojelurahaston vuoden 2025 tulostavoiteasiakirjan mukaan kalusto- ja rakennushankkeiden käyttösuunnitelmaa voidaan tarvittaessa käsitellä yhtenä kokonaisuutena. Vuoden 2025 käyttösuunnitelmassa kalusto- ja rakennushankeavustuksiin on varattu yhteensä 3,3 miljoonaa euroa, josta kalustohankkeiden osuus on 1,5 miljoonaa euroa. Karkean arvion mukaan kalustoavustuksia haetaan vuonna 2025 noin 1 356 000 euroa. Avustusta jää

käyttämättä arviolta 685 000 euroa, vaikka Palosuojelurahasto myöntäisi avustusta kaikkiin saapuneisiin kalusto- ja rakennushankehakemuksiin.

Tulostavoiteasiakirjassa todetaan, että hankkeiden alitoteutumisesta johtuva sitoumusten vapautuminen sekä mahdollisesta takaisinperinnästä tuloutuvat avustuseurot pyritään ottamaan huomioon suunnitelmavuoden avustusten jaossa.